

Upplandsstiftelsen

Verksamhetsplan och budget 2023

Innehållsförteckning

OMVÄRLDSANALYS OCH INLEDNING.....	1
VISION OCH STRATEGI	2
UPPLANDSSTIFTELSENS UPPDRAG.....	3
INRIKTNING FÖR PERIODEN 2023–2025	3
YTTERLIGARE SATSNINGAR 2023	4
MÅL 2023	4
<i>Naturområden</i>	4
<i>Naturvård</i>	5
<i>Byggnader och anläggningar</i>	5
<i>Friluftsliv, folkhälsa, barn och ungdom samt leder</i>	6
.....	6
<i>Kommunikation</i>	7
BUDGET 2023	9
<i>Förslag på budget för 2023</i>	9
<i>Investeringsbudget</i>	10

Omvärldsanalys och inledning

Nedan följer en beskrivning av Upplandsstiftelsens kännetecken, roll och vad som kommer att påverka verksamheten under 2023.

Upplandsstiftelsen kännetecknas av:

- Hög kompetens och långsiktig förvaltning. Tillsammans med samarbete och nyttjande av lokal kompetens och resurser bildar det grunden i Upplandsstiftelsens verksamhet.
- Att kunna kombinera arbete med naturvård och biologisk mångfald med friluftsliv är fortsatt den mest framträdande framgångsfaktorn för Upplandsstiftelsen
- Aktiviteter och kommunikation riktad till både nya och gamla besökare och att vi upprätthåller en god kvalitet för besökare på leder och i naturområden.

Upplandsstiftelsens roll:

- Upplandsstiftelsen är medlemmars gemensamma organisation för naturvård och friluftsliv. Upplandsstiftelsens roll gentemot medlemmarna och medborgarna i Uppsala län är att ta initiativ, driva på och utveckla verksamhet inom våra områden: naturvård och friluftsliv samt utomhuspedagogik.

Under 2023:

- 2023 innebär en ny styrelse som ska ges möjlighet att sätta sig in verksamhet och strategi.
- Engagemanget från Upplandsstiftelsens medlemmar ska fortsatt hållas på en hög och konstruktiv nivå. Dvs vi ska fortsatt jobba nära varandra och komplettera varandra i det praktiska arbetet.
- Arbetet med att skydda och bevara arter och naturmiljöer är fortsatt en av grundstenarna i verksamheten.
- Vårt arbete bygger på konkreta åtgärder för att gynna den biologiska mångfalden, som restaurering, skötsel och förvaltning av naturmiljöer på land och i vatten
- Under 2023 förväntas friluftsentresset vara fortsatt högt. Våra anläggningar och naturområden, vandrings- och kanotleder erbjuder fantastiska möjligheter till naturupplevelse och ger utmärkta möjligheter att introducera och fördjupa förståelsen för biologisk mångfald.
- Genom att göra riktade insatser mot grupper med sämre förutsättningar att ta sig ut i naturen på egen hand vill vi sänka trösklarna för utomhusvistelse.
- Vi strävar efter att alla barn ska få möjlighet till naturkontakt genom att utveckla utomhuspedagogik tillsammans med förskola och skolans alla stadier.
- Arbetet med att utveckla regionala cykelleder tillsammans med Region Uppsala och kommunerna startar.
- Upplandsstiftelsens ekonomi är fortsatt stabil, men vi kommer under 2023 att drabbas av kostnadsökningar och kan bli tvungna att anpassa verksamheten efter dessa.

Vision och strategi

På extrastämman i december 2020 beslutades om en vision för Upplandsstiftelsen *”Upplandsstiftelsen är ledande i utvecklingen av ett tillgängligt friluftsliv i ett län med hållbara ekosystem och hög biologisk mångfald”*.

Styrelsen beslöt i december 2021 om en strategi för Upplandsstiftelsen

Strategiskt arbetssätt:

- God långsiktig förvaltning av naturområden, leder och anläggningar och att Upplandsstiftelsens naturinformation, naturområden, anläggningar och leder ska ha en god tillgänglighet för friluftsliv och bidrar till folkhälsa.
- Samverkan med offentliga, ideella och privata aktörer, särskilt markägare, är vårt arbetssätt och en framgångsrik metod för att nå våra mål.

Strategiska områden:

- Åtgärdsinriktad naturvård som skyddar och restaurerar naturliga ekosystem och stärker den biologiska mångfalden i Uppsala län.
- Ett aktivt friluftsliv som stärker folkhälsa och livskvalitet för alla.
- Alla barn ges möjlighet till positiva naturupplevelser.

Upplandsstiftelsens uppdrag

Upplandsstiftelsen är, trots namnet, en ideell förening med länets kommuner och region som ägare och medlemmar. Finansieringen sker via en årsavgift från Region Uppsala samt olika projektfinansieringarna och övriga anslag från privata och offentliga aktörer.

Verksamhetens sker i ett nära samarbete med medlemmarna. Följande text återfinns i Region Uppsalas regionplan och budget för 2023–2025:

Upplandsstiftelsen arbetar med att freda och sköta naturområden i länet, men också med att utveckla besöksmål och leder i naturen tillsammans med kommuner, föreningar och markägare. Upplandsstiftelsen har utvecklat modeller för att främja vardaglig vistelse i natur för personer med funktionsnedsättning – Folkhälsa i natur för alla (FINA). Tillsammans med verksamheter inom öppen förskola, vård och omsorg skapas möjligheter till regelbunden utevistelse. FINA-metoderna ska fortsätta att spridas genom utbildning och nätverk för naturfaddrar och med utveckling mot nya målgrupper.

Upplandsstiftelsen fortsätter att bidra till att stärka den biologiska mångfalden i länet genom att restaurera betesmarker och genomföra åtgärder för att gynna hotade arter i samverkan med markägare, djurhållare, företag och myndigheter. Upplandsstiftelsen återställer också den naturliga vattenföreningen i våtmarker och vattendrag vilket gynnar växter och djur och stärker markernas förmåga att lagra grundvatten och buffra vattenvariationer.

Inriktning för perioden 2023–2025

Övergripande kan konstateras att den ekonomiska förutsättningen för verksamheten för perioden är att uppräknig av årsavgiften sker i enlighet med av Region Uppsalas övrigt finansierad verksamhet. Det ger ekonomiska förutsättningar för den löpande verksamheten.

Inriktning för perioden 2023–2025 är att:

- Utveckla den långsiktiga förvaltningen av naturområden och besöksanordningar genom att implementera en systematisk prioritering av den naturvårdande skötseln.
- Utveckla vårt arbete med vandrings- och cykelleder i samverkan med länets destinationsutveckling.
- Utveckla vår funktion som resurs för att skapa mer utomhusvistelse i ordinarie verksamhet som riktar sig till barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.
- Utveckla vår utomhuspedagogiska funktion som resurs för integration, folkhälsa och målpuppfyllnad i skolan.
- Genomföra en satsning för att få till stånd ett finansierat landskapsekologiskt projekt i länets södra/västra delar med fokus på landskapet kring Mälaren och mälarmynnande vattendrag och våtmarker.
- Vidareutveckla ett arbetssätt som bygger på samarbete med aktörer regionalt och lokalt
- Vara en aktiv del i arbete med regional utveckling och landsbygdsutveckling i länet.

- Utnyttja de ändamålsbestämda medlen i enlighet med av styrelsen beslutad inriktning.
- Arbeta med låga administrativa kostnader och god kostnadskontroll. Detta bygger på ett flexibel arbetsätt och utnyttjande av extern kompetens.
- Ha en externt finansierad projektverksamhet på samma nivå som under den senaste 10-årsperioden, dvs att ca 30% av bruttoomsättningen härrör från projektverksamhet.

Ytterligare satsningar 2023

På samma sätt som under 2021 och 2022 kommer Upplandsstiftelsen att under 2023 satsa ytterligare på vissa områden. Samtidigt är det viktigt att vi upprätthåller och utvecklar verksamheten inom alla övriga områden. I budgeten föreslås att 300 tkr avsätts för att finansiera dessa satsningar.

För 2023 görs följande ytterligare satsningar:

- Introducera en ny styrelse samt politiker och ledande tjänstemän i kommun och region, i Upplandsstiftelsens verksamhet. Bland annat genom informationsresor mm
- Vidareutveckla digitalisering av verksamhet och kommunikation.

Mål 2023

De övergripande målsättningar indelade i naturområden, naturvård, anläggningar, friluftsliv, folkhälsa, kommunikation och kansli.

Naturområden

Övergripande mål

Upplandsstiftelsens naturområden ska förvaltas på sådant sätt att de biologiska värdena bevaras och utvecklas. Naturområdena ska erbjuda attraktiva besöksmål för olika grupper av människor som vistas i naturen, med välfungerande besöksanordningar och information. Naturområdena förvaltas årligen med löpande insatser såsom slåtter, bete och röjning samt underhåll av besöksanordningar. Därutöver planeras särskilda insatser utifrån behov och prioriteringar.

Delmål

- Förutsättningarna för hög biologisk mångfald ska stärkas i minst tre av Upplandsstiftelsens naturområden. Detta ska göras genom att ta fram en plan för genomförande samt följa upp effekt av åtgärder. Prioriterade områden är bl. a. Kalmarnäs, Wikparken, Kallriga och Svanhusskogen.
- Söka extern finansiering för åtgärder utöver den löpande förvaltningen av naturområden, exempelvis för utveckling av Gräsö gård som besöksmål, utvecklingen av friluftsliv i Bredforsen samt för renovering av fyrbåken inom Skaten-Rångsen naturreservat.
- Vidareutveckla tillgängligheten i våra naturområden, t.ex. Ånge, Källarberget och Ängskär.

- Säkra besöksmål i områden med stora angrepp av granbarkborre genom information, omdragning av stigar, avverkning av döda granar, åtgärder genomförs i minst 5 områden
- Bekämpa förekomster av invasiva arter. Prioriterade områden är Kalmarnäslandet, Härjarö, Granåsen, Skaten-Rångsen och Björns skärgård

Naturvård

Övergripande mål

Åtgärdsinriktat naturvårdsarbete ska bedrivas utanför Upplandsstiftelsens naturområden i samverkan med markägare m.fl. i syfte att främja naturliga och hållbara ekosystem samt hög biologisk mångfald. Arbetet omfattar ekosystemen kultur- och skogslandskap, sötvatten, kustvatten och våtmarker. Särskilt fokus läggs på hotade arter och artgrupper i dessa miljöer.

Delmål

- Genomföra restaureringsåtgärder i ett kustmynnande vattendrag, flera våtmarker, ca 100 ha naturbetesmarker, samt lövdominerade skogar och svämmiljöer.
- Genomföra rådgivningsinsatser och samverka med mark- och djurägare i syfte att bland annat restaurera lövrika skogar, naturbetesmarker och våtmarker.
- Genomföra informationsinsatser i form av vatten- och ådagar riktade mot främst barn och ungdom på åtta platser i länet.
- Följa upp effekterna av restaureringsinsatser i åtta kustmiljöer och ett kustmynnande vattendrag.
- Följa upp status hos ängar och hagmarker som arrenderas inom naturbetesprojektet "Roslagshagar".
- Arbeta för ett utökat skydd av naturmiljöer och arter genom tex framtagande av skötselplaner för naturreservat, bistå med underlag till bildande av naturreservat samt naturvårdsavtal eller motsvarande, utreda övertagande av skötseln för värdefulla marker.
- Söka ytterligare extern finansiering i syfte att växla upp befintliga resurser för att restaurera fler naturbetesmarker, följa upp status för landskapsfisken asp och vidareutveckla pågående arbete för hotade ansvarsarter.
- Ta fram strategier för långsiktig skötsel av grova träd och lindrika miljöer inom Vällens- och Lännaområdet.

Byggnader och anläggningar

Övergripande mål

Upplandsstiftelsens byggnader och anläggningar (Rävstens stugby, Ängskärs Havscamping och Rullsands Havsbud och Camping) ska utgöra en resurs för vår verksamhet.

Förvaltningen ska bedrivas med fokus på en låg miljöpåverkan och minskad energiförbrukning.

Alla besökare ska känna sig välkomna till våra anläggningar oavsett rörelseförmåga eller funktionsnedsättning.

Delmål

- Göra det enkelt för besökare att hitta ut i naturen vid våra byggnader och anläggningar.
- Etablera en långsiktig och stabil driftsentreprenör vid Rullsands Havsbad och Camping.
- Påbörja ett arbete för att utveckla Ängskär i linje med Upplandsstiftelsens vision om ett tillgängligt friluftsliv.
- Se över möjligheten att införa mer förnybara energikällor vid våra anläggningar.

Friluftsliv, folkhälsa, barn och ungdom samt leder

Övergripande mål

Alla har möjlighet att ta del av länets natur. Naturen utgör en positiv resurs för folkhälsan i vårt län. I samverkan med kommuner och/eller föreningar stöttar och vägleder vi ut i naturen. Vi riktar oss både mot den breda allmänheten och mot grupper i länet som har svårare att komma ut i naturen på egen hand.

Ge besökare en positiv vandrings- och paddlingsupplevelse genom att ha en god standard avseende information, skötsel, ledmarkering/vägvisning och anordningar utmed våra leder.

Använda utomhuspedagogik som arbetsätt för att stimulera lärande i utomhusmiljön för att främja lärande för hållbar utveckling, fysisk aktivitet, kreativitet och öka naturkänslan hos barn och unga.

Delmål

- Att färdigställa och inviga nya Upplandsleden genom Heby kommun.
- Att utveckla Upplandsleden i linje med det nya nationella ramverket för vandringsleder genom att förbättra vandringsupplevelsen ut med minst fyra etapper av Upplandsleden och utreda möjligheterna att förbättra tillgängligheten med kollektivtrafik till Upplandsleden.
- Förbättra paddlingsupplevelsen utmed en av våra kanotleder.
- Starta arbetet med att utveckla regionala cykelleder tillsammans med Region Uppsala och länets kommuner.
- Ge förutsättningar för goda naturupplevelser genom att höja standarden i minst tio av länets Smultronställen i naturen.
- Säkerställa att våra tio mest tillgänglighetsanpassade naturområden uppfyller kraven för områden med hög tillgänglighet.
- Att personer med utländsk bakgrund får ökad kunskap om tillgänglig, tätortsnära natur genom aktiviteter inom öppen förskola, samverkan med föreningar och SFI.
- Att äldre som bor i seniorboende och/ eller besöker träffpunkter upplever ett ökat välmående genom regelbunden utevistelse.

- Utforska möjligheter att använda naturen som arena för psykisk hälsa i samverkan med andra aktörer.
- Att genomföra fortbildning inom utomhuspedagogik och lärande för hållbar utveckling för pedagoger inom öppen förskola, förskola, grundskola och gymnasiet.
- Att utveckla samarbetet med våra partners i Fyrisåvandringen (Upplandsmuséet, Biotopia och Uppsala vatten)
- Att främja utomhuspedagogik i de kommuner i länet som saknar naturskola samt stärka samarbetet med naturskolorna i Uppland.

Kommunikation

Övergripande mål

Nå fler natur- och friluftsintrasserade. Öka kännedomen om Upplandsstiftelsen, naturen i Upplands län och friluftsliv hos den friluftsliv- och naturintresserade allmänheten.

Säkra finansieringen genom att berätta vad vi åstadkommer. Öka kännedomen om Upplandsstiftelsen hos medlemmar, finansiärer, samarbetspartners och nya politiker – vår kompetens och unika expertis, handlingskraft, samarbetsvilja och projekterfarenhet.

Delmål

- Påbörja arbetet med en ny webbplats
- Utveckla innehållet i Upplandsstiftelsens sociala kanaler och nå fler ur våra målgrupper
- Optimera användandet av den nya bildbanken
- Nystartat nyhetsbrev till medlemmar, finansiärer och samarbetspartner
- Nya politiker lär känna Upplandsstiftelsen
- Nyheter och resultat fångas upp och lyfts fram i extern kommunikation

Kansli

Övergripande mål

Upplandsstiftelsen ska ha en långsiktigt stabil ekonomi med god kostnadskontroll och uppföljning av verksamheten. Det fria egna kapitalet och ändamålsbestämda medel ska användas för satsningar och avgränsade projekt. Styrelsen och medlemmar ska aktivt medverka och ha en kunskap om verksamheten.

Upplandsstiftelsen ska kännetecknas av en god arbetsmiljö, där medarbetare ska få möjlighet att utvecklas och göra ett bra jobb. Öppenhet, tydlighet, kreativitet, samarbete mellan medarbetare och ett gott ledarskap, är ledord för verksamheten.

Delmål

- Upplandsstiftelsen ska ha anpassade rutiner och planer för arbetsmiljön.
- Upplandsstiftelsen ska ha en IT-miljö som är anpassad till våra behov och ha en hög säkerhet och tillgänglig support samt infört lösningar för digitala fältdata.

- Personer verksamma som tjänstemän eller politiker inom medlemsorganisationerna ska genom en medlemsdialog ha ökad kännedom om Upplandsstiftelsens verksamhet.
- Soliditeten ska inte understiga 50%

Budget 2023

Förslag på budget för 2023

Verksamhet	Budget inkl projekt	Budget	Projekt	Summa Budget
	2022	2023	2023	2023
Intäkter				
Årsavgifter 1)	21 661	22 394		22 394
Hyror och arrenden	1 700	1 751		1 751
Externa intäkter (projekt)	5 400		6 550	6 550
Övriga intäkter	1 500	1 498		1 498
Summa intäkter	30 261	25 643	6 550	32 193
Kostnader				
Kansli & gemensamt	-6 900	-7 039		-7 039
Förtroendevalda	-550	-640		-640
Anläggningar 2)	-3 400	-3 885		-3 885
Naturområden skötsel	-4 100	-4 029	-18	-4 047
Naturvård	-9 600	-5 767	-4 740	-10 507
Friluftsliv	-6 100	-4 803	-1 976	-6 779
Satsningar enl. verksamhetsplanen	-300	-300		-300
Summa kostnader	-30 950	-26 463	-6 734	-33 197
Årets resultat	-689	-820	-184	-1 004

1) Inkl anslag för cykelleder om 300 tkr, uppräknig 2 %

2) Inkl underhåll av anläggningar och byggnader om 1601 tkr

Investeringsbudget

Planerade investeringar som ej är slutförda ännu, överförs till budget 2023

Objekt	Budget tkr	Exempel på åtgärder
Rävstens, Ängskär, Rullsand och djuphamnen på Ängskär	1640	Nya kök, avloppsanläggning, lekplats samt upprustning av djuphamnen

Förslag budgetram nya investeringar i anläggningar och byggnader 2023

Objekt	Budget tkr	Exempel på planerade åtgärder
Rullsand och Ängskär	470	Nya elstolpar och nytt torrdass

Total budgetram investeringar i anläggningar och byggnader 2023

	Budget tkr	
	2110	